

# Lärarhandledning

## Knutby

Jonas Bonnier



### Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

### Årskurs:

Gymnasiet, komvux grundläggande och gymnasial nivå, SFI

### Antal lektioner:

2-12

### Om handledningarna:

Till *Knutby* finns förutom denna lärarhandledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras kort boken och författaren. Därefter ges förslag på hur *Knutby* kan introduceras, ett förslag till gemensam läsning, olika diskussionsuppgifter som kan användas under läsning och ett förslag på en avslutande skriftlig uppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson, [www.jennyedvardsson.se](http://www.jennyedvardsson.se)

## Förmågor

### **Svenska gymnasiet/komvux gymnasial nivå**

- ▶ Kunskaper om centrala svenska och internationella skönlitterära verk och författarskap samt förmåga att sätta in dessa i ett sammanhang.
- ▶ Kunskaper om genrer samt berättartekniska och stilistiska drag, dels i skönlitteratur från olika tider, dels i film och andra medier.
- ▶ Förmåga att läsa, arbeta med och reflektera över skönlitteratur från olika tider och kulturer författade av såväl kvinnor som män samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.
- ▶ Förmåga att tala inför andra på ett sätt som är lämpligt i kommunikationssituationen samt att delta på ett konstruktivt sätt i förberedda samtal och diskussioner

### **Svenska komvux grundläggande nivå**

- ▶ formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- ▶ läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- ▶ anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,

### **Svenska som andraspråk gymnasiet/komvux gymnasial nivå**

- ▶ Förmåga att kommunicera i tal och skrift och anpassa språket till ämne, syfte, situation och mottagare.
- ▶ Förmåga att använda ett rikt ordförråd på ett sätt som är relevant för sammanhanget.
- ▶ Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur i skilda former och från olika delar av världen.

### **Svenska som andraspråk komvux grundläggande nivå**

- ▶ formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- ▶ välja och använda språkliga strategier,
- ▶ läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- ▶ anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,

### **SFI**

- ▶ att läsa och skriva svenska,
- ▶ att tala, samtala, läsa, lyssna och förstå svenska i olika sammanhang,
- ▶ att anpassa språket till olika mottagare och situationer,

## Boken

*Knutby* handlar om en grupp människor som bor i Knutby i Sverige. De tillhör alla Filadelfiaförsamlingen, en frikyrka. Medlemmarna söker vänskap, kärlek och gemenskap, men livet blir inte som de tänkt sig. Snart övergår vänskapen i ovänskap, kärleken i hat och gemenskapen i en splittring. När en av medlemmarna dör blir det början på slutet.

## Författaren

Jonas Bonnier är författare och skrev sin första bok, *Prinsessan och halva kungariket*, 1988. Sedan dess har han skrivit flera romaner, men också film- och tv-manus.

## Inför läsningen

För att förbereda eleverna på läsningen kan du som pedagog få eleverna att bekanta sig med boken, bokens karaktärer och de verkliga händelser som boken bygger på.

1. Börja med att diskutera bokens titel och omslag. Vad tänker eleverna på när de hör titeln och ser omslaget? Låt dem associera fritt och dela med sig av sina tankar till övriga i klassen.
2. Presentera därefter kort händelserna i *Knutby* och att boken bygger på händelser som ägt rum i verkligheten men som skrivits om till en skönlitterär text.
3. Beskriv de olika karaktärernas relation till varandra (ta hjälp av avsnittet "Personer i berättelsen" på sidorna 199–200 i boken) och hur boken är uppbyggd (med olika delar där läsaren först får följa Kristina, sedan Eva och sist Sindre).
4. Avsluta med att diskutera de begrepp som finns på sidorna 197–198 i boken. Känner eleverna till dem sedan tidigare?

## Under läsningen

Läsningen kan genomföras i klassrummet, som tyst individuell läsning eller genom högläsning av läraren och/eller eleverna. Den kan också vara en del av en läsläxa som eleverna får läsa hemma under veckan.

Då boken är uppbyggd i tre delar, där varje del utgår från en av bokens karaktärer, kan det vara viktigt att stanna upp i texten och samtala om det lästa. Hur hänger handlingen och de olika karaktärerna ihop?

Låt eleverna under sin läsning anteckna sådant som de reagerar på ("blir glad", "blir arg", "blir irriterad", "undrar över", "förstår inte" ...) tillsammans med sidnumret från boken.

Elevernas anteckningar kan användas för samtal i klassrummet. Dela in klassen i grupper. I grupperna får eleverna möjlighet att lyfta sina reflektioner men också lyssna på det som andra elever reagerat på. På detta sätt får eleverna möjlighet att samtala om boken.

## Efter läsningen

### Diskussionsfrågor

Romanen *Knutby* väcker många tankar. Att stanna upp och samtala om olika citat i boken ger eleverna möjlighet att fundera över sina egna åsikter men också ta del av hur andra tänker. Nedan kommer ett antal förslag på citat att stanna upp vid:

"Barnen ska lyda och inte bråka. Särskilt flickorna. Så tycker vi." (sida 21)

- ▶ Håller du med? Om ja, varför? Om nej, varför inte?

"Sindre sover oroligt. Han har mardrömmar. Sköterskan säger att Sindre blir orolig av medicinerna. Men Kristina vet att det är demonerna som plågar Sindre." (sida 53)

- ▶ Vad är demoner för något? Kan demoner göra att man mår dåligt eller är det medicinerna som gör att man mår dåligt? Hur tänker du?

"Frälsningen kan komma på olika sätt." (sida 56)

- ▶ Vad är frälsning för något? Kan alla människor bli frälsta? Vad tror du?

"Jag drömde att hon dog. Kanske vill Gud att hon dör. Kan du fråga honom? Ska Kristina dö?" (sida 65)

- ▶ Flera av personerna i boken upplever att de kan tala med Gud. Hur tänker du? Kan man tala med Gud? Svarar Gud på ens frågor?
- ▶ Är det viktigt att tro på en högre makt?

"Men då är hon inte Eva Skoog. Då är hon Tirså, Jesus brud på jorden. Och han är inte Sindre. Han är Jesus händer och fingrar." (sida 75)

- ▶ Får man vara otrogen? Vad tycker du om otrohet?

"25 mars 2000

Tirså!

Du är underbar. Var inte rädd. Jag släpper dig aldrig. Jag vet att du är stark. Du måste lita på mig. Var lugn. Du ska få allt som du ska ha. (sida 90)

Eva menar att Jesus pratar till henne och att det som står på pappret är sådant som han sagt. Kan det vara så? Kan Jesus eller gud tala genom en människa?

– Vad vill Jesus? frågar hon.

– Jesus har inte tid med sånt! vill han skrika.

Det har gått för långt nu. Folk frågar honom om allt. De lämnar honom aldrig ifred. De vill ha svar som han inte har." (sida 143)

- ▶ Människor kommer till Sindre för att fråga om både små och stora saker. Varför vågar de inte fatta egna beslut, tror du?

"– Men du är smutsig, säger Sindre. Du är en äcklig, stinkande liten människa. Du förtjänar inte förlåtelse. Det vet Herren. Herren ser dina orena tankar." (sida 158)

- ▶ Vad får man egentligen säga till en annan människa? Får man säga precis vad man tycker och tänker eller borde man ibland vara tyst med sina innersta tankar?

"Lev i stället för att prata om döden!" (sida 166)

- ▶ I boken är det många som pratar om döden och om att dö tidigt. Vad kan det bero på? Bettan, en av de karaktärer som inte är troende, menar att man inte ska prata så mycket om döden utan leva istället. Håller du med?

## Skriv ett brev

I *Knutby* får eleverna möta flera olika karaktärer under en begränsad tid. Som avslutande skrivuppgift kan eleverna få skriva ett brev till en av karaktärerna. Vem väljer de att skriva till? Vad vill de fråga? Och vad vill de berätta om sig själva?

Visa eleverna hur man skriver brev och ge gärna exempel på några olika inledande och avslutande hälsningsfraser.

